

GEWONE TAAI

Toetsen van spreekvaardigheid Engels (onderbouw)

Engels wordt doorgaans niet ervaren als een moeilijk vak. Leerlingen worden buiten de lessen om meer met Engels geconfronteerd dan met welke andere vreemde taal dan ook. Dat werpt zijn vruchten af. Ze kunnen vaak al snel een gesprekje voeren. Jan van Zon, docent Engels aan het Carmel College Salland in Raalte, zocht naar een manier om 'gewone' gesprekken in zijn lessen in te passen en kwam op een simpel, praktisch systeem om de spreekvaardigheid te toetsen.

Jan van Zon

In het leven van jongeren speelt Engels een grote rol: de jongerencultuur met zijn Engelstalige muziek en films, internet die de Engelstalige wereld binnen handbereik brengt, en tv-zenders als MTV die jongeren dagelijks Engelstalige programma's aanbieden. Gewenst of niet, het betekent wel veel extra oefening in vooral luistervaardigheid en een uitbreiding van de woordenschat. En hoewel dat nauwelijks intensief wordt geoefend, ontwikkelt ook de spreekvaardigheid zich heel bevredigend. Bij

een mondeling schoolonderzoek mavo reddden de leerlingen zich dan ook heel aardig. Hoe kon ik die succesvolle 'buitenschoolse' wijzen van Engels leren, inpassen in mijn eigen lessen. Dankzij een collega Frans kwam ik op het spoor van een gestructureerde aanpak die ik nu met succes toepas.

Stapsgewijs

Iedere lesmethode Engels bevat vandaag de dag vanaf het begin oefeningen waarmee de spreekvaardigheid wordt geoefend en lijstjes met woorden en uitdrukkin-

gen die leerlingen moeten leren. Zo ook de methode *Interface*, Engels voor de basisvorming en het umbo (ThiemeMeulenhoff) Dit materiaal vormt het uitgangspunt voor de opzet van mijn spreekvaardigheidlessen. In iedere unit van *Interface* doorlopen de leerlingen 4 stappen.

- ① We doen de spreekvaardigheidsoefeningen uit het boek in de klas; de leerlingen moeten thuis de woorden en uitdrukkingen bestuderen die bij de les horen.
- ② De daaropvolgende les krijgt elk duo een blaadje uitgereikt met daarop vijf willekeurige vragen of zinnen waarmee de buurman iets moet doen: antwoord geven, opzeggen, passend reageren (figuur 1). Deze zinnen komen letterlijk uit de geleerde lijsten, waarin ook de meest voorkomende vragen of uitdrukkingen uit eerdere lessen terug kunnen komen. Bij het huiswerk zit weer het herhalen van de woorden en uitdrukkingen. Bij het beantwoorden van de vragen moeten de leerlingen gebruik maken van het lesrooster en de tabel die ik speciaal voor dit doel heb gemaakt.

Unit 4 Spreekopdrachten Lesson 16 & 17 (A)

Pak de bijlage erbij en bestudeer eerst het lesrooster en de tabel. Vraag aan je buurman/vrouw:

1. How is (noem een vak uit het rooster waarvan de leraar in de tabel staat).
2. When are your (hetzelfde vak) lessons?
3. Who's your (hetzelfde vak) teacher?
4. Who is Mrs Watson?
5. How is Mrs Grimes?

Unit 4 Spreekopdrachten Lesson 16 & 17 (B)

Pak de bijlage erbij en bestudeer eerst het lesrooster en de tabel. Vraag aan je buurman/vrouw:

1. How is (noem een vak uit het rooster waarvan de leraar in de de tabel staat).
2. When are your (hetzelfde vak) lessons?
3. Who's your (hetzelfde vak) teacher?
4. Who is Mr Doncliff?
5. How is Mr Jones?

Figuur 1a Spreekopdrachten

	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday
1	English Rm 10	Science Rm7	History Rm 21	Home Rm 8 economics	Computer science Rm 5
2	Art Rm 2	Technology Rm 12	Maths Rm 35	Home economics	Computer science
break					
3	Music Rm 11	French Rm 19	Geography	Woodwork	English Rm 10
4	Maths Rm 35	English Rm 10	Science Rm 7	Biology Rm 4	Maths Rm 35
break					
5	French Rm 19	Maths Rm 35	R.S.	P.E	History Rm 21
6	Geography	Biology Rm 4	R.S.	P.E.	French Rm 19
<i>teacher</i>	<i>he/she is</i>	<i>he/she is/has</i>	<i>he/she teaches</i>		
Mr Henson	strict	has hairy arms	French		
Mrs Baker	OK	is pretty old	maths		
Mr Jones	boring	is bald	English		
Mrs Grimes	horrible	has glasses	geography		
Mr Doncliff	great	has tight jeans	biology		
Mrs Watson	nice	bad breath	Computer science		

Figuur 1b Lesrooster behorend bij spreekopdrachten 1a (*Interface* 1 mhv – Unit 4).

Unit 4 Toets Spreekvaardigheid Versie A – Leerlingenblad A

SITUATIE. Jij bent een leerling op een Engelse school. Je zit in klas 2A en je bespreekt je nieuwe rooster en docenten met een leerling uit klas 2B. Bestudeer eerst de informatie (Figuur 2b). Jij begint.

1. Vraag aan de ander hoe de nieuwe klas (form) bevalt.
  2. Antwoord dat je in Mrs Keatons klas zit. Vraag wanneer hij/zij biologie heeft.
  3. Geef antwoord. Vraag wie Mr. Jones is.
  4. Vraag of dat de leraar is met de behaarde armen.
  5. Antwoord dat ze heel streng is en (dus) een verschrikking.
  6. Zeg dat hij/zij eerst maar eens moet afwachten.
  7. Zeg: 'yeah..... see you later'.
- Einde gesprek

Unit 4 Toets Spreekvaardigheid Versie A – Leerlingenblad B

SITUATIE. Jij bent een leerling op een Engelse school. Je zit in klas 2B en je bespreekt je nieuwe rooster en docenten met een leerling uit klas 2A. Bestudeer eerst de informatie (Figuur 2b). De ander begint.

1. Geef antwoord op de vraag en vraag in welke mentorgroep hij/zij zit.
  2. Geef antwoord en vraag wie zijn/haar biologie leraar is.
  3. Geef antwoord en zeg dat hij erg aardig is.
  4. Zeg nee, en zeg dat dat de leraar is met de strakke spijkerbroek. Vraag wat voor een leraar Mrs Potter is.
  5. Zeg dat je bezorgd bent.
  6. Zeg dat school tijdverspilling is.
  7. Zeg: 'Cheerio'.
- Einde gesprek

Figuur 2a Spreekopdrachten

Camden Comprehensive School – Timetable Form 2A										
Reg.	1	2		3	4		5	6	7	8
09:00	09:20	09:55		10:45	11:20		12:40	01:15	01:50	02:25
09:20	09:55	10:30		11:20	11.55		01:15	01:50	02:25	03:00
Mon	<i>French</i>	<i>Maths</i>	break	<i>Science</i>	<i>Science</i>	break	<i>Music</i>	<i>Geo</i>	<i>PE</i>	<i>PE</i>
Tue	<i>Maths</i>	<i>Maths</i>		<i>Wood work</i>	<i>Wood work</i>		<i>English</i>	<i>Library</i>	<i>Biology</i>	<i>History</i>
Wed	<i>Biology</i>	<i>French</i>		<i>Art</i>	<i>Art</i>		<i>Comp. Scienc.e</i>	<i>Science</i>	<i>English</i>	
Thu	<i>RS</i>	<i>PE</i>		<i>English</i>	<i>English</i>		<i>Music</i>	<i>Drama</i>	<i>History</i>	<i>Maths</i>
Fri	<i>Geo</i>	<i>Geo</i>		<i>English</i>	<i>Biology</i>		<i>Science</i>	<i>Science</i>	<i>Craft</i>	<i>Craft</i>

Words:
 Reg. registration (bijeenkomst van de hele school)   craft   handvaardigheid
 RS religious studies (godsdienst)   woodwork   houtbewerking
 PE physical education (gym)   drama   toneel

Teachers:

English	Mrs Watson	Music	Mrs Stanton
French	Mr Delhors	Craft	Mrs Kiomo
Maths	Mr Jones	Art	Mr Dali
Science	Mr Matheson	Woodwork	Mr Carpenter
Biology	Mrs Keaton	Drama	Mrs Potter
History	Mrs Parker	RS	reverend Morrison
Geography	Mr Harris	PE	Mr Carr
Computer science	Mr Bull		

Figuur 2b Lesrooster behorend bij de spreekopdrachten van 2a.

- 3 Een les later onderwerp ik enkele leerlingen in de loop van het lesuur aan een kleine mondelinge overhoring (de rest van de klas blijft aan het werk). Ik geef een tiental zinnen, vragen of opdrachten letterlijk uit het leerwerk, en beoordeel dit met een cijfer en eventueel een advies voor de volgende keer. Ik probeer in de loop van een trimester iedereen aan de beurt te laten komen.
- 3 Op het eind van de hele unit komt er een spreektoets. Elke leerling moet ieder trimester minimaal één spreektoets doen samen met een klasgenoot. Leerlingen kunnen kiezen voor welke unit zij zich 'intekenen' op de lijst op het prikbord, mits de toetsen maar evenredig zijn verdeeld over de units. Gewoonlijk heb ik per unit 4 tot 5 koppels die een spreektoets doen, verspreid over evenveel lessen, zodat ik per les één spreektoets heb en maximaal tien minuten hiermee kwijt ben. Er zijn verschillende versies. De spreektoets bestaat uit een dialoog tussen de twee leerlingen die aansluit bij het thema van de unit. De leerlingen hebben ieder de helft van de dialoog. Ze weten dus niet wat de ander gaat zeggen en moeten goed luisteren om een passend antwoord te kunnen geven. Ik blijf daarbij zo dicht mogelijk bij de behandelde woorden en uitdrukkingen. Wel maak ik gebruik van de meest gangbare uitdrukkingen uit vorige hoofdstukken. Voor het gemak heb ik een correctiemodel voor me

liggen waarop ik snel kan turven welke zinnen (helemaal) goed waren. Uiteraard worden alternatieve goede antwoorden ook beloond. Daarnaast let ik op de fluency en uitspraak, maar een leerling moet het wel bont maken wil dit erg veel invloed hebben.

Conclusie

Het zal duidelijk zijn dat het een behoorlijke (eenmalige) tijdsinvestering is om voldoende materiaal (roosters en tabellen) te maken voor de stappen 2 t/m 4. Ik vind echter alle vier stappen onontbeerlijk omdat ze in kleine stapjes de leerlingen leiden van woordjes en zinnetjes memoriseren naar 'echte' spreekvaardigheid, die redelijk objectief op kwaliteit is te beoordelen.

Als de leerlingen eenmaal de 4de stap hebben doorlopen, mag ik concluderen dat de leerlingen concreet hebben laten zien (in welke mate) ze in staat zijn uitdrukkingen en vocabulaire in een nieuwe situatie toe te passen en dat ze passend kunnen reageren op uitlatingen van een ander. Die voldoening maakt alle moeite om het materiaal te maken weer helemaal goed. ■

Met dank aan mijn collega Frans, Suzanne Pennings. Van haar heb ik de bovenstaande opzet overgenomen. Zij moet met een beperkt scala aan taalhandelingen leerlingen dezelfde vaardigheden bijbrengen. Bij haar werd meer en gestructureerder de spreekvaardigheid geoefend en vooral ook getoetst dan bij Engels. Uiteraard is deze werkwijze toe te passen bij iedere taal.